

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

УДК 378.091.011.3-051:7]:7.03'06

Віра БУРНАЗОВА, кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін,
Бердянський державний педагогічний університет,
м. Запоріжжя, Україна

МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ: ВИКЛИКИ, РІШЕННЯ, РЕАЛІЗАЦІЯ

Анотація. Окреслено декілька ключових аспектів, що становлять виклики, можливості рішень та шляхи їх реалізації для мистецько-педагогічної освіти в сучасних умовах.

Ключові слова: мистецько-педагогічна освіта, освітній процес, здобувачі освіти, викладачі, технологічні інновації, креативне мислення, глобалізація, культурна різноманітність, інтердисциплінарний підхід, інклюзивне навчання.

Сучасні зміни та процеси, які відбуваються в нашій державі, мають колосальний вплив на кожен галузь. Повномасштабне вторгнення країни-агресора змусило переглянути засадничі та світоглядні позиції кожного українця. Відтак маємо новий погляд на мистецько-педагогічну освіту, який маємо реалізовувати вже зараз. Питання стосується не тільки ціннісного виміру, але й багатьох практичних запитань, які щодня вирішують науково-педагогічні працівники ЗВО та здобувачі вищої освіти в межах освітнього процесу. Тому важливим є чітке розуміння як саме мають діяти науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти мистецько-педагогічної галузі в умовах сьогодення.

Мистецько-педагогічна освіта в умовах сучасності стикається з рядом викликів, але також вона має можливості для розвитку і реалізації. Хотілося б

окреслити декілька ключових аспектів, що становлять виклики, можливості рішень та шляхи їх реалізації для мистецько-педагогічної освіти в сучасних умовах:

1. Технологічний процес.

Швидкий розвиток технологій відкриває нові можливості для навчання, викладання і творчості. Обізнаність і використання сучасних цифрових інструментів, програмного забезпечення та онлайн-ресурсів дозволяє студентам мистецьких спеціальностей ЗВО та педагогам ефективніше вивчати, практикувати і викладати.

2. Розвиток креативного мислення.

В сучасному світі все більше цінується креативне мислення та здатність до інновацій. Традиційний підходи до викладання мистецтва, орієнтовані на пасивне сприйняття інформації, замінюються активними, практичними методами навчання.

3. Глобалізація та культурна різноманітність.

Сучасне суспільство стає все більш багатокультурним і різноманітним. Мистецько-педагогічна освіта повинна враховувати різноманітність культур, відкривати студентам нові перспективи та сприяти взаєморозумінню між різними групами людей.

4. Інтердисциплінарний підхід.

Сучасне мистецтво та педагогіка часто перетинаються з іншими галузями, технологіями та соціальними науками, що забезпечує нові, інноваційні підходи до мистецько-педагогічної освіти.

5. Інклюзивне навчання.

Освіта має бути доступною для всіх здобувачів освіти, незалежно від їх особливостей та потреб.

Названі виклики вимагають від викладачів мистецько-педагогічної галузі постійного професійного розвитку, удосконалення методів навчання та

використання інноваційних підходів для підготовки майбутніх митців та педагогів.

Для розв'язання цих викликів мистецько-педагогічна освіта може використовувати такі рішення:

1. Оновлення освітніх програм освітніми компонентами, які включають сучасні цифрові технології, такі як комп'ютерна графіка, віртуальна реальність, онлайн-платформи та забезпечення освітнього процесу програмним забезпеченням для створення та редагування мистецьких проєктів, дасть студентам змогу експериментувати з новими формами виразності та сприятиме їхньому професійному розвитку, творчому вираженню та навчанню. Важливо, щоб мистецько-педагогічна освіта увійшла в еру цифрових технологій та розвивала відповідні навички у студентів.

2. Рішенням розвитку креативного мислення має бути:

- стимулювання викладачами студентів до пошуку нових інноваційних підходів, що сприяють розвитку фантазії та оригінальності, їх творчого потенціалу та здатності до самостійної роботи і підприємницьких навичок;
- надання студентам можливості більше експериментувати, комунікувати та творити, що сприятиме їхньому творчому розвитку;
- сприяння розвитку критичного мислення у студентів та вчити їх розглядати проблеми з різних ракурсів;
- створення мотиваційного середовища, де студенти можуть ставити питання та розробляти власні ідеї;
- впровадження проєктів, які відображають самостійні творчі концепції здобувачів та реалізують їх власну творчість.

3. Можливі рішення забезпечення глобалізації та культурної різноманітності включають в себе інтеграцію мистецької освіти в навчальні програми, організацію міжнародних проєктів та співпрацю з іншими університетами та установами культури і мистецтв. Включення глобальних

питань і культурної розмаїтості в навчальні програми допоможе студентам розуміти світові проблеми та займатися творчою діяльністю для їх вирішення, поважати різноманітні культури та створювати міжкультурні мости, що сприятиме культурному обміну.

4. Рішенням сприяння розвитку інтердисциплінарного підходу, де студенти можуть вивчати дисципліни різних галузей і спеціальностей та застосовувати їх у своїй творчій практиці є організація спільних проєктів з іншими факультетами або університетами, що допоможе розширити горизонти студентів та надати їм нові ідеї та перспективи.

5. Мистецько-педагогічні програми повинні враховувати особливі освітні потреби здобувачів освіти та забезпечувати їм рівні можливості для розвитку творчих здібностей.

Отже, окреслені виклики та можливі рішення в мистецько-педагогічній освіті в умовах сучасності мають на меті забезпечити студентам загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання, необхідні для успішного функціонування в сучасному мистецько-педагогічному середовищі та суспільстві. В умовах сучасності важливо враховувати вищезазначені аспекти – оновлення освітньо-професійних і навчальних програм, інтегрування нових технологій, налагодження співпраці студентів, викладачів, мистецьких спільнот, роботодавців та інших партнерів-стейкхолдерів, – які забезпечать успішну реалізацію мистецько-педагогічної освіти та підготовку компетентних митців та педагогів, що відповідатимуть вимогам ринку праці в сучасному світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бурназова В. В. Аналіз стану професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в галузі мистецької освіти у Бердянському державному педагогічному університеті. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів у контексті

стандартизації початкової освіти» (18 вересня 2019, м. Бердянськ). Бердянськ, 2019. С.260-265 URL: <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2019/11>

1. Бурназова В. В. Інструментальна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва в умовах дистанційного навчання у ЗВО: виклики, перспективи / II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція з міжнародною участю «Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти» 25–26 листопада 2021 року С.431-437. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/Mater_alyskonferents_i-2021-2.pdf

УДК 378.091.011.3.33-051-027.22:7]:001.8

Мирослава БОВК, докторка педагогічних наук, професорка,
завідувачка відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту
педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України,
м. Київ, Україна

ПРАКТИКА У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Анотація. У статті висвітлюється проблема удосконалення змісту та організаційних форм практичної складової професійної підготовки вчителя, викладача, викладача-дослідника у закладах вищої педагогічної освіти. Викладено результати аналізу вітчизняного і зарубіжного досвіду організації практики у підготовці майбутніх педагогів, програм різних видів практик на бакалаврському, магістерському і докторському освітніх рівнях у закладах вищої педагогічної освіти.

Ключові слова: практична підготовка, майбутні педагоги, програма практики, дуальна форма навчання.